

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/7317
Karar No. 2025/7146
Tarihi: 30.09.2025

●İŞ YASASI KAPSAMINA GİRMEYEN İŞ SÖZLEŞMESİ İLE ÇALIŞMA
●İŞ YASASI KAPSAMINDA OLMAYAN İŞÇİLERİN KIDEM TAZMİNATI ALAMAYACAĞI
●İŞVEREN HAKLI FESİH NEDENİNİ KANITLAYAMADIĞINDA İŞ YASASI KAPSAMINDA OLMAYAN İŞLERE DE İHBAR TAZMİNATI ÖDENECEĞİ

ÖZETİ Şu hâlde yapılan işin niteliği göz önünde bulundurularak uyuşmazlığa 6098 sayılı Kanun hükümleri uygulandığından davacılar Mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesi kapsamında kıdem tazminatına hak kazanamasa da 6098 sayılı Kanun'un 432 ve 438. maddeleri uyarınca ihbar tazminatına hak kazandıklarından, sözü edilen alacağın hesaplanarak hüküm altına alınması gerekir. Mahkemece bu husus gözetilmeden ihbar tazminatının reddedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak verilen karar davacılar vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde; karı koca olan davacıların, davalının Elbasan Köyünde bulunan Karabağlı at çiftliğinde bulunan 15 at, 1 inek ve iki köpeğin bakım işleri, ahır temizliği bakımı ve bahçe işlerinden sorumlu olduğunu,

davacı Selbin İflazoğlu'nun bahçe işleri ile uğraşırken davacı Zekiye İflazoğlu'nun da yemek ve işleri ile uğraştığını, Temmuz 2009 tarihinden Temmuz 2014 tarihine kadar kesintisiz çalıştıklarını, haksız ve ihbarsız olarak işlerine son verildiğini iddia ederek kıdem ve ihbar tazminatları ile fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil, yıllık ücretli izin alacakları ile davacı Selbin İflazoğlu yönünden ücret alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davalı Selbin İflazoğlu'nun çiftlikte at bakıcılığı yaptığını, davacının taleplerinin 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 4/1-(b) maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceğini, diğer davalı yönünden dosyanın tefrikinin gerektiğini, davacı Selbin İflazoğlu'nun atlarla ilgilendiğini, ahır içindeki temizlik işlerini yaptığını, sabah yapılan işlerin 3 saat sürdüğünü, akşama kadar davacının boşta kaldığını, boş zamanlarında kendisi için ekip biçtiği sebze bahçesi ile ilgilendiğini, akşam üstü atlara yapılan işlemlerin ise 1 saati geçmediğini, davacının günlük çalışma süresinin maksimum 6 saat olduğunu, davacının fazla çalışma yapmasının söz konusu olmadığını, yıllık ücretli iznini kullandığını, 2007 yılından itibaren çiftlikteki at sayısının azaldığını, hiç artmadığını, toplamda 7 at bulunduğunu, 15 tane at olduğunun asılsız olduğunu, davacıların çiftliği terketmek suretiyle ayrıldıklarını, davacı Zekiye İflazoğlu'nun bu davadan önce hizmet tespiti davası açması gerektiğini, Zekiye İflazoğlu'nun 2011 yılı Temmuz ayından işten ayrılana kadar davalıya ait çiftlik evi içerisinde çalıştırıldığını, bu dönemden önce ise çalıştırılmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

Çatalca 1. Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinin 02.02.2016 tarihli kararı ile; toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davacılar Selbin İflazoğlu'nun davalı işverenlikte seyis olarak çalıştığı; davacı Selbin İflazoğlu hakkında 4857 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması imkânı bulunmadığı, davacı Zekiye İflazoğlu'nun ise davalı işverenlikte ev hizmetlerinde çalıştığı, yine 4857 sayılı Kanun'un 4/1-(e) hükmü gereğince ev hizmetlerinde çalışanlara da 4857 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanamayacağı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Çatalca 1. Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinin 02.02.2016 tarihli kararının süresi içinde davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairece, Asliye Hukuk Mahkemesine görevsizlik kararı verilmesi gerekirken davanın reddine karar verilmesinin hatalı olduğu gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemenin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; bozma ilâmı doğrultusunda borçlar hukukuna dayalı hesap yapılması için dosyanın ek rapora tevdiine karar verildiği, davacı Zekiye İflazoğlu'nun 2009-2011 tarihleri arasındaki hizmet tespitine ilişkin davasının reddedildiği ve kararın kesinleştiği, bu nedenle bu davacı yönünden 2011-2014 yıllarına ilişkin değerlendirme yapıldığı, her iki

davacının da haftanın 7 günü ve ulusal bayram ve genel tatillerde dâhil olmak üzere çiftlikte çalıştıkları bu itibarla hafta tatili ve ulusal bayram ve genel tatil ücreti yönünden davanın kabulü gerektiği, davacı Selbin İflazoğlu'nun ödenmeyen ücretinin bulunduğu, fazla çalışma saatlerinin belli olmaması, aynı zamanda davacıların günlük işlerine devam ettikleri görüldüğünden fazla çalışma ücretinin reddi gerektiği, kıdem ve ihbar tazminatına da 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda (6098 sayılı Kanun) düzenlenmediğinden hak kazanılmadığı gerekçesiyle her iki davalı yönünden de davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacılar vekili temyiz dilekçesinde;

1. Mahkemece aldırılan 02.10.2024 tarihli ek raporda hiçbir değişiklik yapılmadan dosyaya sunulduğunu, 26.09.2024 tarihli duruşmada harç tamamlamak üzere Mahkemeden süre istenmesine rağmen buna ilişkin ara karar oluşturulmadığını,

2. Gerekçeli kararda zamanaşımına ilişkin bir açıklamaya yer verilmediğini, henüz artırılan miktar olmadığından davalının zamanaşımı def'i ileri sürmesinin mümkün olmadığını,

3. Tanık beyanlarına göre davacıların işçi olarak çalıştıklarının anlaşıldığını,

4. Çalışmaları neticesinde haksız ve ihbarsız olarak işlerine son verildiğini, aylık ücretleri dâhil işçilik haklarının ödenmediğini,

5. Hem hizmet tespit davasında hem bu davada dinlenen tanıkların açıkça davacıların işçilik alacaklarından doğan haklarını alamadıklarını ifade ettiklerini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyuşmazlık; davanın ıslahı, zamanaşımı, davacıların 4857 sayılı Kanun'a tabii olup olmadıkları, ihbar tazminatı koşullarının oluşup oluşmadığı ile ödenmeyen ücret alacaklarının bulunup bulunmadığına ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davacılar vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut uyuşmazlıkta davacılar vekili müvekkillerinin karı koca olup davalıya ait çiftlikte çalışırken iş sözleşmelerinin haksız ve ihbarsız feshedildiğini iddia ederek kıdem ve ihbar tazminatı talebinde bulunmuştur. Davalı vekili ise davacıların işyerini terk etmek suretiyle iş sözleşmelerinin son bulduğunu belirtmiştir. Davalı tarafından 18.07.2014 tarihli ihtarname ile davacı işçilerin 10.07.2014 tarihinden beri mazeretsiz ve izinsiz olarak işe gelmedikleri, bu nedenle iş sözleşmelerinin haklı nedenle feshedildiği bildirilmiş ve sözü edilen ihtarname

19.07.2014 tarihinde davacılara tebliğ edilmiştir. Davacılar tarafından çekilen 05.08.2014 tarihli cevabi ihtarnamede ise davalı işverence yeni işçiler bulunduğu, bu nedenle iş sözleşmelerinin sona erdirildiği ve işverence tazminatlarının da ödeneceğinin kendilerine beyan edildiği ifade edilmiştir. Yargılama sırasında dinlenen davacı ve davalı tanıklarının iş sözleşmelerinin feshine ilişkin somut ve görgüye dayalı bir bilgileri bulunmamaktadır. Davalı işverence dosyaya davacılar hakkında işe gelmedikleri iddia edilen günlere ilişkin herhangi bir devamsızlık tutanağı ibraz edilmemiştir. Belirtilen hususlar ve dosya kapsamı dikkate alındığında; davacıların iş sözleşmelerinin davalı işverence feshedildiği ancak ispat yükü üzerinde olan işverence feshin haklı nedene dayalı olduğunun ispatlanamadığı anlaşılmıştır.

Şu hâlde yapılan işin niteliği göz önünde bulundurularak uyuşmazlığa 6098 sayılı Kanun hükümleri uygulandığından davacılar Mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesi kapsamında kıdem tazminatına hak kazanamasa da 6098 sayılı Kanun'un 432 ve 438. maddeleri uyarınca ihbar tazminatına hak kazandıklarından, sözü edilen alacağın hesaplanarak hüküm altına alınması gerekir. Mahkemece bu husus gözetilmeden ihbar tazminatının reddedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

3. Diğer yandan davacıların kısmi dava açtıkları ve yargılama boyunca davayı ıslah etmedikleri sabit olup Mahkemece kabul edilen alacaklar yönünden dava dilekçesinde talep edilen miktarların hüküm altına alınması yerinde ise de dava ıslah edilmiş ve davalı tarafça ıslaha karşı zamanaşımı def'inde bulunulmuş gibi fazlaya ilişkin miktarların zamanaşımı nedeniyle reddine karar verildiğinin hüküm yerinde yazılması da ayrıca hatalı olup bir başka bozma sebebidir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Mahkeme kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

30.09.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.